

Η Σώτη που «μεγαλώνει»

Το «Βιβλιοδρόμιο» προδημοσιεύει αποσπάσματα από το νέο βιβλίο της Σώτης Τριανταφύλλου «Αστραφτερά πεδία», μια συλλογή μπριόζικων μικροκειμένων για τη ζωή, την τέχνη, τον θάνατο

ΓΡΑΦΕΙ Η ΕΦΗ ΦΑΛΙΔΑ

«Πώς γίνετε συγγραφέας;». «Μου φαινόταν φυσικό και εύκολο. Το συγγραφικό βρισκόταν στο "circle of competence" – θα μπορούσα να πάρω μια διαφορετική απόφαση, να κάνω κάτι άλλο μέσα σ' αυτό τον κύκλο. Καμιά φορά σκέφτομαι να αναζητήσω θέση στη φαρμακοβιομηχανία ή να αφοσιωθώ στην εκπαίδευση. Το αμείλικτο γεγονός ότι έχω μία και μοναδική ζωή με κάνει να συγκεντρώνομαι στο συγγραφικό. Αλλωστε είμαι πια πολύ μεγάλη για αλλαγή προσανατολισμού.

Αν είχα περισσότερες ζωές, θα γινόμουν οδηγός σε κούρσες hot rods, θα έκανα βοηθητικά φωνητικά σε ροκ συγκρότημα, θα σπούδαζα φυσική και μαθηματικά.

Μπορεί να έμπαινα στο διπλωματικό σώμα – αν και πλύνω στα επίσημα δείπνα. Αν κι έχω την παρόρμηση να ξεστομίσω κάτι τερατώδες».

Μας το ανακοινώνει η Σώτη Τριανταφύλλου γράφοντας το νέο της πολυσέλιδο βιβλίο «Αστραφτερά πεδία». Ένα βιβλίο μικροκειμένων, εν μέρει αυτοβιογραφικών στοιχείων, ταξιδιωτικών αφηγήσεων και σύντομων διηγηματικών ασκήσεων. Αν επιχειρήσουμε να το ταξινομήσουμε με όρους τα επίσημα εργαλεία της φιλολογικής μεθόδου, θα λέγαμε ότι τα «Αστραφτερά πεδία» ακολουθούν τη γενεαλογία του είδους «σύμμεικτα».

Στα χρόνια της κρίσης που αναρωτηθήκαμε τι είναι αυτό που θα πατήσει τη σκανδάλη για να γραφεί ένα μεγάλο λογοτεχνικό αφήγημα, η Σώτη Τριανταφύλλου προσπαθεί να φτιάξει μια νέα γλώσσα και να ανεβεί στο κύμα του Zeitgeist. Για να καταγράψει όλα τα φώτα της ματαιοδοξίας του ελληνικού λάιφσάιλ (έστω και διαμένοντας μεταξύ Αμερικής και Γαλλίας, όπως αρέσκειται πάντα στα γραπτά της να υπογραμμίζει), αλλά της αποφασί-

→ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Η Σώτη που «μεγαλώνει»

→ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

σμένης απογοήτευσης. Αυτή δηλαδή την κατάσταση που ζει μια γενιά, η δική της ζωηρή επαναστατημένη γενιά του '70 και των ριζοσπαστών συγγραφέων της.

Τα «Αστραφτερά πεδία», που πρόκειται σύντομα να κυκλοφορήσουν από τις εκδόσεις Πατάκη, είναι η προσωπική της αναμέτρηση με τους νεκρούς. Μια απάρεσκη αναδρομή στα βιώματά της και στο παρελθόν της αμερικανικής και γαλλικής λογοτεχνίας, της ιστορίας και του σινεμά. Στα «ευμετάβλητα τοπία των εσώτερων πόλεων». Σε αυτή τη σύνθεση κειμένων, σκέψεων, στίχων, εντυπώσεων και εξομολογητικών συλλογισμών η Σώτη Τριανταφύλλου παραμένει πιστή σε ό,τι είναι: μια ενοχλημένη ροκ περσόνα που την «μπαίνει» με την υπερβολική κριτική της σε ό,τι αριστερό συλλαμβάνουν οι κεραιές της. Η Σώτη Τριανταφύλλου δηλώνει ότι μεγαλώνει και ότι στρέφεται συχνά «στον θάνατο και την αυτοκτονία. Δεν ξέρω γιατί – δεν σκοπεύω να αυτοκτονίσω προς το παρόν. Μάλιστα τις περισσότερες μέρες είμαι εκστατικά ευτυχισμένη» ενημερώνει τους αναγνώστες της. Άλλη μία ένδειξη που εκπέμπεται από την πλευρά της συγγραφέως ότι η ενόρμηση θανάτου, την οποία νιώθουν εκείνοι στους οποίους η αίσθηση της απόλαυσης γεννά ενοχές, τρέφει τους μονίμως δυσαρεστημένους.

Αποσπάσματα

Σαρτρ (1)

Θυμάμαι ότι την ημέρα του θανάτου του Σαρτρ σκεφτόμουν: ο Καρύ είχε δίκιο, ο Ρεϋμόν Αρόν είχε δίκιο, ο Μερλώ-Ποντύ είχε δίκιο. Και στις τρεις περιπτώσεις ο Σαρτρ είχε άδικο. Σήμερα, λίγοι ενδιαφέρονται για τον Σαρτρ, αν και γίνεται λόγος για «επιστροφή». Λίγοι άνθρωποι ενδιαφέρονται για τις φιλοσοφικές διαμάχες – ό,τι μένει στο μυαλό του σύγχρονου ανθρώπου είναι κατακερματισμένες εικόνες: ο Σαρτρ πάνω σ' ένα βαρέλι, ο Σαρτρ σ' ένα καφέ στο Σαιν-Ζερμαίν, ο Σαρτρ με το αλλθίθωρο μάτι, ο Σαρτρ με τη Σιμόν ντε Μπωβουάρ που φοράει φακίολι. Κι όμως, πίσω από τη φτηνή φιλολογία και τον έξαλλο ακτιβισμό υπάρχει ένας στοχαστής η σκέψη και η μοίρα του οποίου έχουν επηρεάσει βαθιά τον σύγχρονο κόσμο. Πράγματι, όταν ήμουν νεότερη, έπρεπε να διαλέξεις ανάμεσα στον Σαρτρ και στον Ρεϋμόν Αρόν: το παλιό, το μίζερο είτε... είτε... Το παλιό, το μίζερο με ποιον είσαι;...

Σώτη Τριανταφύλλου
ΑΣΤΡΑΦΤΕΡΑ ΠΕΔΙΑ

Εκδ. Πατάκη 2016,
Σελ. 519
Τιμή: 19,80 ευρώ

Οι άνθρωποι επιτίθενται σε άλλους ανθρώπους με το να τους μεταμορφώνουν σε σκιάτρες, με το να συρρικνώνουν τις ιδέες τους σε κάτι που μπορεί να καταρριφθεί χωρίς σκέψη. Αυτό έκαναν με τον Ρεϋμόν Αρόν – με τον οποίο ο Σαρτρ διαφωνούσε σε όλη του τη ζωή –, αυτό έκαναν, στη συνέχεια, και με τον ίδιο τον Σαρτρ: τελικά, παρότι ο Αρόν απεδείχθη σοφότερος στα πολιτικά ζητήματα, το ποτάμι του χρόνου παρέσυρε και τους δύο.

Ο άνθρωπος χωρίς ιδιότητες

Ο Ρόμπερτ Μούζιλ θέτει ένα ερώτημα: υπάρχει έννοια «δυνατού/πιθανού» δίπλα στην έννοια του «πραγματικού»; Όμως τι μένει από αυτή την αίσθηση του δυνατού/πιθανού, αν δεν διαθέτουμε την ελεύθερη βούληση για να επιλέξουμε και να δράσουμε; Αν η κοινωνική μου ελευθερία είναι περιορισμένη είτε εξαιτίας της έλλειψης εμπειρίας, είτε από την παιδεία και την κουλτούρα μου, όλες μου οι πράξεις θα επαναλαμβάνουν κάποια κοινωνικά πρότυπα: θα παίζω ρόλους, θα αναπαράγω τρόπους συμπεριφοράς σύμφωνα προς τα κοινωνικά σενάρια. Αυτό που θεωρώ θέληση δική μου και ιδέες του δικού μου μυαλού δεν είναι παρά τα αντανάκλαστα ιδεολογιών και πολιτιστικών

«Δεν σκοπεύω να αυτοκτονίσω προς το παρόν», ενημερώνει τους αναγνώστες της η Σώτη Τριανταφύλλου. «Μάλιστα», συνεχίζει, «τις περισσότερες μέρες είμαι εκστατικά ευτυχισμένη»

ενθουσιώδες σεξ ή πώς θα σκεπαστούν σ' ένα γαλίνιο κρεβάτι για να βυθιστούν στον ύπνο· άλλοι το βλέπουν σαν σάβανο. Ο Βίκτορ Φρανκλ έβρισκε νόημα στη ζωή του στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Κάουφερνγκ, δίπλα στο Νταχάου. Κάθε πρωί χαμογελούσε – μια καινούργια μέρα: όλα θα πάνε καλά. Από τότε που έπαψα να ψάχνω, άρχισα να βρίσκω.

Πρόταση

- Πού βλέπεις τον εαυτό σου σε, ας πούμε, πενήντα χρόνια; με ρώτησε ο ξάδερφός μου ο Τζίμμου, οδηγώντας αφηρημένα, αλλάζοντας λωρίδες.
  - Σοβαρολογείς; Θα έχω εκδημίσει προ πολλού εις Κύριον.
  - Ναι, αλλά θέλεις να... να αποτεφρωθείς;
  - Φυσικά θέλω να αποτεφρωθώ. Δεν θέλω να με φάνε τα σκουλήκια.
  - Λένε, κους εις χουν... Και υπάρχουν πανέμορφα φέρετρα...
  - Τζίμμου, πρόσεχε, φώναξα κλείνοντας τα μάτια με τα χέρια μου. Ένα αυτοκίνητο έρχεται καταπάνω μας! Εμείς πηγαίναμε καταπάνω του. Όταν ο κίνδυνος πέρασε ρώτησα:
  - Γιατί κάνουμε αυτή τη μακάβρια συζήτηση;
  - Σου έχω μια πρόταση. Έχω αγοράσει έξι τάφους στο ιστορικό νεκροταφείο του Μέμφις όπου είναι θαμμένοι ήρωες του Εμφυλίου. Εκεί θάψαμε τον μπαμπά, τη θεία Μαίρη, τον θείο Νικ Φίλλον... Είσαι καλοδεχούμενη.
  - Εννοείς να έρθω στο Μέμφις και να ψοφήσω;
  - Ακριβώς. Θα είμαστε όλοι μαζί: ο παππούς Τζέιμς, η θεία Κορνέλια... Ξέρω ότι δεν πιστεύεις στη μετά θάνατον ζωή, όμως αυτοί οι άνθρωποι είναι καλή παρέα – άλλωστε, δεν ξέρεις ποτέ... Μια στιγμή σιωπής και η ιδέα άρχισε να μου αρέσει.
  - Θα πρέπει να με κάνουν εξαγωγή μαζί με το νεκροκρέβατό μου. Αν είμαι ετοιμοθάνατη δεν θα μπορώ να πετάξω, έτσι δα, για το Μέμφις.
  - Θα βρούμε λύση. Οπότε, συμφωνείς;
  - Ναι, οκέι. Ανυπομονώ μάλιστα.
- Ο Τζίμμου χασμουρήθηκε κι εγώ είπα από μέσα μου, Θεούλη μου, κάν' τον να προσέχει στον δρόμο, ας μην πεθάνουμε ακόμα κι ας μη θαφτούμε τώρα στο ιστορικό νεκροταφείο του Μέμφις.

Ταχύτητα

Ταχύτητα: η επιθυμία (drive) να πετάξει κανείς παραμένοντας πάνω στη γη. Καθώς κυλάει ο χρόνος, πέφτω, πέφτω, στο βάθος του σύμπαντος: η επιτάχυνση της βαρύτητας – με κάνει γρήγορη παρότι υπολείπομαι σε βάρος, σε μάζα. Η Φόρμουλα Ένα συμπυκνώνει τις ιδέες της γέννησης, της διαδρομής, του θανάτου και του απείρου – το γεγονός ότι τα ελαττώματά μας είναι προέκταση των προτερημάτων μας. Κυρίως, εκφράζει το άσκοπο, το παράλογο της ύπαρξης και το ένστικτο της επιβίωσης: οδηγώ άρα υπάρχω.

Αθήνα, ville mal aimee 1

Περισσότερο από βαλκανική πόλη, το σύμπλεγμα Αθήνας-Πειραιά έχει μεσογειακά χαρακτηριστικά: σαν τη Μασσαλία του Rene Allio, σαν τα ιταλικά quartieri στις νεορεαλιστικές ταινίες της δεκαετίας του 1940 και του 1950. Κάποτε χωματόδρομοι και λαϊκές πολυκατοικίες: σήμερα ασφαλτός και πολυκατοικίες-τούρτες, συχνά ροζ, καμιά φορά βεραμάν. Η φυσιογνωμία της πόλης μοιάζει μ' εκείνη της Βηρυτού: μεσογειακό λιμάνι, beach culture, μεγάλη οικιστική πυκνότητα – ζώνη νυχτερινής διασκέδασης στην παράκτια γραμμή: μικροπωλητές (κουλούρια/γαλιέτες, κάστανα/φιστίκια, σαλέπι/τσάι γιασεμί)· αδέσποτα σκυλιά.

Bird eye's view: από ψηλά οι δυο πόλεις φαίνονται ίδιες: η corniche της Βηρυτού μοιάζει με την παραλιακή λεωφόρο στον Πειραιά: είναι και οι δυο τους αρχαίες πόλεις με λιγοστά ίχνη του παρελθόντος στον αστικό ιστό. Παρόμοια γεωγραφία και μορφολογία: urban sprawl, παραλιακή λεωφόρος (Mercedes, Bayview Hotel, Hard Rock Cafe), «αστικές» πολυκατοικίες (διαφορετικοί συντελεστές δόμησης, παρόμοια πολεοδομική πολιτική), αγροτικός πληθυσμός (αστυφιλία, πόλεμοι), eyesore. Ο τρόπος και το ύφος της ζωής: «αυτοπία», παραλιακά προάστια, beach culture, νυχτερινή διασκέδαση. Εκεί περάσει πολύς καιρός από τότε που ο Ρενάν ανέβηκε στην Ακρόπολη και θαύμασε το ιδεώδες, απαθανατισμένο πεντελικό μάρμαρο.

σχημάτων. Με άλλα λόγια: δεν έχω βούληση, δεν έχω δικές μου ιδέες, το μόνο που κάνω είναι να τις αποδίδω σ' εμένα.

Ελευθερία

Μπορούμε να πούμε λοιπόν ότι είμαστε ελεύθεροι με κάποιον τρόπο εφόσον αυτο-οριζόμαστε. Όμως αυτή η ελευθερία περιορίζεται από τις εμπειρίες μας: η ίδια μας η ιστορία μάς πλαισιώνει και μας δημιουργεί φραγμό. Στο εσωτερικό αυτού του πλαισίου είναι δυνατές πολλές μεταβολές: ωστόσο, λίγοι άνθρωποι έχουν την πρωτοβουλία και το θάρρος να τις πραγματοποιήσουν. Οι άνθρωποι έχουν αποδείξει ότι δεν εμπιστεύονται την ελευθερία τους: συχνά, στην πορεία της Ιστορίας, έχουν αποδείξει ότι δεν τους ενδιαφέρει καν. Η ασφάλεια είναι προτιμότερη από την ελευθερία. Η ελευθερία έχει υπερβολικές απαιτήσεις και είναι επίμοχθη.

Προσωπικές εξεγέρσεις

Μια σειρά ωραίες ιδέες ή καλές προθέσεις δεν υλοποιούνται: ο αλκοολικός θέλει να σταματήσει να πίνει, ο υπάλληλος υπόσχεται στον εαυτό του να αντιμιλήσει στον προϊστάμενο, η καταπιεσμένη νοικοκυρά σχεδιάζει απόδραση από την κουζίνα... Ακόμα κι αν όλ' αυτά είναι αρνητικά για το κάθε άτομο χωριστά, για την κοινωνία ίσως να είναι κάτι καλό. Ο κόσμος δεν θα ήταν απαραίτητος ωραιότερος αν όλοι οι άνθρωποι «αυτοπραγματώνταν» ικανοποιώντας τις πιο ριζοσπαστικές τους επιθυμίες, ίσως μάλιστα να ήταν πολύ τρομακτικός.

Ευτυχία (1)

Οι ευτυχισμένοι άνθρωποι γεννιούνται ευτυχισμένοι άνθρωποι. Το χάρισμα της ευτυχίας είναι σε μεγάλο βαθμό έμφυτο και παραμένει σταθερό σε όλη τη ζωή. Μερικοί άνθρωποι όταν βλέπουν ένα άσπρο σεντόνι σκέφτονται πώς θα το λερώσουν κάνοντας